

گفت‌وگو با بانویی که بارها به سفر زیارتی رفته است اما نه فقط برای زیارت مسافری که در خدمت زائران خانه خداست

زهر از ننگه / اگر همه برای سیاحت به سفر می‌روند، سفر برای هم‌ناظر یغیان معنای متفاوتی دارد. برای او سفر با حرکت معنوی عجین شده است. اگر هر کدام از مادر سفرهایمان از جایی به جایی می‌رویم، او از خانه به قصد خانه خدا بیرون می‌آید و در مسیر دست دیگران را هم می‌گیرد.

● طواف خدمت

ورق زندگی اش هجده سال پیش برگشت. سفر حجاجی قسمتش شد که قرار بود مسیر جدیدی در زندگی اش باز کند. اولین بار راه عنوان زائر رفت و سفرهای بعدی را برای خدمت به زائران. هم‌ناظر یغیان ناظمی می‌گوید: «بیش از ۱۰ سال از زندگی مشترکمان می‌گذشت. همسرمدیر کاروان بود و در این مدت بارها به سفر حج مشرف شده بود. سال ۱۳۸۵ بود که با وجود داشتن فرزند خردسال به ایشان گفتم امسال من هم می‌خواهم به زیارت بیایم. جوابی که گرفتم این بود: من منتظر بودم خودت از ته دل خواهی چون این طور زیارتت بهتر است.»

او همان سفر اول به این باور رسید که هیچ کار و عبادتی بهتر از خدمت به بندگان خدا نیست. «سفر حج تمتع در سال ۸۹ برایم خیلی قشنگ بود چون آنجا برای خدمت به خلق خدا رفته بودم. تصورم این بود که برای شروع راهی مثل این، روحم نیاز به تزکیه دارد، بنابراین خودسازی‌هایی را درون خودم شروع کردم. دلم می‌خواست عبد باشم، عبد خدا باشم و هیچ عملی پیش خدا پسندیده‌تر و بالاتر از خدمت به خلق نیست. خداوند در قرآن می‌فرماید هیچ کس را جز به اندازه توانش تکلیف نمی‌کند، من هم آنچه در توان دارم انجام می‌دهم.»

هم‌خانم تا به امروز چندین بار این مسیر را طی کرده است؛ اما در همه این سفرها، نامش را در فهرست کاروان نه به عنوان زائر، بلکه به عنوان خدمه ثبت کرده‌اند. معینه کاروان و خدمه بانود و مسئولیت متفاوت دارند و هدف از حضورشان در سفرهای زیارتی، تسهیل امر زیارت برای زائران زن است. مسئولیتی که با میل و رغبت و از سر عشق به بندگی خدا پذیرفته است. در مکه و مدینه، همدم و هم صحبت زائران بوده تا بر اضطرابشان غلبه کنند. ذکر و دعا به آن‌ها آموخته و آرامش قلبی را به آن‌ها هدیه داده است. زائری را که سرگردان انجام اعمال و آداب صحیح زیارت بوده، راهنمایی کرده است تا با خیال راحت در خانه خدا گام بردارد. بارها و بارها آن‌ها را برای زیارت همراهی کرده و به هر جایی رسیده، تاریخ آن را برایشان گفته است تا بدانند چرا آنجا آمده‌اند. چندین و چند بار صفا و مروه را دوباره پیموده و طواف هفت دوره را تکرار کرده است تا زائری احساس تنهایی نکند. میان همه این خدمت‌کردن‌ها به زائر بیت‌الله الحرام، بارها دعای نیک و عاقبت‌بخیری را توشه راهش کرده است. اما جمله یکی از زائران هیچ وقت از یادش نرفته است: «الهی هیچ وقت در تنگنا قرار نگیری، او این خاطره را چنین تعریف می‌کند: «این دعایی بود که یکی از زوار در حقم کرد. خانم مسنی بود که برای انجام اعمال کمک لازم داشت و من هنگام طواف همراهی اش کردم.»

● حفظ قرآن، ثمره خدمت در سرزمین وحی

ظرفیغیان غیر از مکه و مدینه، سفرهای زیارتی بسیاری رفته است. از عتبات عالیات گرفته تا سوریه، هر جا رفته در خدمت زائران بوده است. حتی وقتی هر سال با جمع دوستانش به قم هم می‌روند، مسئولیت گروه را به عهده می‌گیرد و صفر تا صد سفر را می‌چیند. این بانو که در کنار همسرش در کار خیر هم دید طولایی دارد، فرصت خدمت به زوار را فقط در سفرهای زیارتی نداشته است. او در همین مشهد الرضا هم لباس سبز خادمی می‌پوشد و به زائران علی بن موسی الرضا^(ع) خدمت می‌کند.

البته هم‌خانم یک شاه کلید برای ارتباط با زائران و کمک به آرامش قلبی آن‌ها دارد. «من همیشه از قرآن کمک می‌گیرم. حتی دعاهایی که به زائران می‌آموزم همه آیات الهی است. با آیات و عبارت قرآنی به زائران قوت قلب می‌دهم چون انسان بایاد خدا آرامش می‌گیرد.»

تسلط بر قرآن را هم از همین سفرهای زیارتی دارد؛ برکتی که آن را حاصل خدمت به دیگران در سفر حج می‌داند. «ثمره بزرگ حج اول من شروع حفظ قرآن بود. من آرزو داشتم حافظ قرآن شوم و بعد از اولین سفر حج واجب توانستم قدم در این راه بگذارم.» او بعد از به دنیا آمدن فرزند سومش حفظ قرآن را شروع می‌کند و تا سال ۹۸ حافظ کل قرآن کریم می‌شود.

مواجهه با شگفتی عظیمی به نام جغرافیای متبرک حرم مطهر علی بن موسی الرضا^(ع) است. باز دید از حرم امام رضا^(ع) یک تجربه تکرار نشدنی برای توریست است. مانند اماکن حرم را مادر هیچ کجای دنیا نداریم. این مجموعه عظیم، هم یک مجموعه دینی و مذهبی و هم مجموعه‌ای تاریخی است. حرم مطهر در حقیقت یک موزه زنده است. شما می‌توانید از دوره‌های مختلف تاریخی و سلسله‌های مختلف، اقداماتی که برای حرم انجام داده‌اند، در معماری این بنا ببینید تا عصر حاضر و این یک تجربه منحصر به فرد است. جدا از بعد فیزیکی، حرم مطهر امام رضا^(ع) یک بعد روحانی هم دارد که اصلاً لازم نیست شما مسلمان باشید تا آن را درک کنید. جالب است بدانید که این بعد روحانی مورد توجه توریست غیرمسلمان هم هست.»

● انگار که توی خانه خودم هستم

او درباره خاطراتش در برخورد با توریست‌ها می‌گوید: من همیشه این باز خورد را از توریست‌ها گرفته‌ام که معنویت خاص این فضا را به خوبی درک و دریافت کرده‌اند. در این سال‌ها، مسافران غیرمسلمانی بوده‌اند که پس از پایان سفر و بازگشت به کشورشان برای من ایمیل زده و درباره این تجربه منحصر به فرد نوشته‌اند. مثل خانم میان سال آمریکایی که به من می‌گفت: «احساس می‌کنم اینجا در میان جمع خانواده‌ام هستم.» این یعنی او آرامش را در فضای حرم تجربه کرده بود. یا مسافر دیگری برای من نوشته بود: «اینجا بنای باشکوهی است. من به هفتاد کشور دنیا سفر کرده‌ام و مثل آن را در هیچ‌جا ندیده‌ام. اما چیزی که برایم جالب‌تر است، شور و هیجان و احساس زندگی است که اینجا جریان دارد؛ اینکه خانواده‌ها یا مردم از هر سن و سالی در کنار هم به دعا و نیایش مشغولند بسیار زیباست.»

● مانند یک مسافر به زیارت بروید

رضانمی می‌گوید: همراهی و هم‌سفری در این تجربه معنوی که اشتراکات مذهبی هم داریم، بسیار متفاوت و لذت‌بخش است. در این زمان من همان اندازه که سعی می‌کنم از منظر حرفه‌ای کارم را درست انجام بدهم، از منظر روحی و دلی هم، از آنجا که امام رضا^(ع) را حاضر و ناظر می‌بینم و باز ائمه‌شان سر و کار دارم، صد درصد خودم را می‌گذارم تا بهترین اتفاق بیفتد.

او درباره دیدنی‌ترین بخش حرم که زائران را تحت تأثیر قرار می‌دهد، می‌گوید: شاید این حرف کلیشه‌ای به نظر برسد اما همه بخش‌های حرم برای آن‌ها جذاب است چون که این مجموعه منحصر به فرد و دیدنی است. شما از روضه منوره بگیرد که برای ما مشهدی‌ها قلب حرم است، تا رواق‌های اطراف، مسجد گوهرشاد و صحن‌ها، تا مهمانسرا و موزه‌ها، همه و همه در جای خود دارای ارزش بالا هستند. من همیشه حتی به مشهدی‌ها هم توصیه می‌کنم این مجموعه منحصر به فرد را فرصت بگذارید و دل سیر ببینید. یک بار از پایین پا وارد شوید و بعد از عرض ارادت، حرم را بازدید کنید تا روضه منوره، و یک بار دیگر از بالا خیابان وارد شوید. یک بار از باب الرضا به حرم بیایید و یک روز تمام در مسجد گوهرشاد برای تماشای دیدنی‌های این بنا وقت بگذارید. درباره موزه‌ها هم خیلی از مردم مشهد از گنجینه‌های نفیسی که در سه موزه حرم قرار دارد، بی‌خبرند و این خیلی حیف است. حتماً به موزه‌های حرم سر بزنید، انگار که شما هم مسافرید و نخستین بار است که به دیدار مجموعه عظیم حرم مطهر آمده‌اید. هر چند که من نمی‌توانم بگویم که کدام قسمت را بیشتر سر بزنید. چون همه ما به نسبت ارادت‌هایی که داریم می‌توانیم از این آستان سهمی برداریم.